MŪSŲ PASTOGĖ

(XXV) 29.4.1974 REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B. 1974.4.29 Nr. 17 (1319)

VILTIS IŠSIGELBĖTI

BRAZINSKŲ ADVOKATŲ PAREIŠKIMAS

1974 m. vasario 20 d. Turkijos parlamentinis amnestijos komitetas paskelbė (Dr. "Milliyet"/'74. II.20., psl. 6/ oficiozinis dienraštis) generalinės amnestijos projektą, kuriame buvo įterptas precedento neturįs, užsieniečiams kaliniams (taigi ir mums) labai nepalankus punktas, faktinai išjungiąs bet kokią amnestavimo viltį ir sudaręs rimtų problemų bei pavojų.

Mes ir advokatas Arif Çavdaras tuojau sujudome, pasiryžome daryti viską to nelemto punkto išjungimui. Skubiai buvo paruoštas ir spautuvėje atspausdintas atitinkamas pareiškimas, kuris buvo tučtuojau išsiuntinėtas visiems Turkijos parlamentarams, žymiems valstybininkams teisininkams, ir štai tos veiklos rezultatas - "Milliyet" (1974.II.24) pirmame puslapyje paskelbtas pranešimas, kad komisija pakeitė savo nuomonę užsieniečių kalinių klausimu. Nelemtas punktas išjungtas! Kas dar karta irodo, kad Turkijos parlamento patriotai supranta mūsų politinius motyvus ir Lietuvos laisvės kovą. 1974 m. kovo 2 d. Turkijos parlamento teisinės komisijos atstovai su adv. A. Çavdaru aplankė mus kalėjime. Turėjome nuoširdų ilgą pasikalbėjimą. Mes išdėstėme rusų komunistų vykdomą terorą, genocidą Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltgudijoje, Ukrainoje, Turkestane ir kitose okupuotose šalyse bei ryžtingą pavergtų tautų pogrindžio kovą prieš okupantą - rusišką socialimperializmą, kuriam prieš pastatomas pavergtų darbo žmonių ir tautų demosolidarizmas. Demosolidaristinis sąjūdis nenugalimas, jis laimės! Turkų parlamento atstovai mus gerai suprato ir pareiškė, savo solidarumą bolševikų pavergtų tautų laisvės kovai. Jie mums įteikė dovanų. Mes nuo savęs įteikėme parlamentarams dvi knygas apie Lietuvą anglų kalba. Visi nusikaltimai yra įjungti į šį generalinės amnestijos įstatymą, bet šalia to įjungiamas ir ypatingas punktas, kuris neturi precedento. Šis naujas punktas, kurį sunku paaiškinti, leidžia užsieniečiams kaliniams pasinaudoti amnestija sąlyginai, - tiktai jei yra suinteresuotų valstybių abišalis susitarimas, arba ekstradicijos, apsikeitimo sutartis.

Todėl, kad neišsaukti nelaimės šiem dviem laisvės kovotojams, kurie čia, Turkijoje, prašė politinio prieglobsčio ir kurių bylos teigiamas išsprendimas nepaprastai pakeltų Turkijos prestižą pasaulio viešojoje nuomonėje, labai įdėmiai ir glaudžiai besirūpinančioje Bražinkų likimu; mes tikimės, kad visi atstovai visų politinių partijų, kurios yra būtinos jaunai ir dinamiškai turkų demokratijai, jau pasiekusios vienybės amnestijos klausimu, išjungs minėtą punktą dėl užsieniečių, kuris taipgi yra priešingas mūsų respublikos konstitucijai.

Darydami tokį atviraširdišką prašymą, mes asmeniškai pareiškiame, kad mes, kaip advokatai - gynėjai, neturime jokių savanaudiškų motyvų ir jokios asmeninės naudos.

Lietuvių: tėvo ir sūnaus gynėjai
Av. Arfi Çavdar
Av. Ilyas Gurbuzer.

***

(išsiuntinėta visiems Turkijos kongresmenams (450 laiškų), senatoriams (180 laiškų), parlamentinio amnestijos komiteto nariams ir kitiems žymiems valstybininkams bei teisininkams)

vertimas į lietuvių kalba

***

GERBIAMIEJI KONGRESMENAI, GALINTIEJI GERIAUSIAI SUVOKTI LAISVĖS REIKŠMĘ:

Mes dažnai nepakankamai įvertiname didžiąją vertę mūsų laisvės ir laimės gyventi atviroje visuomenėje, kurios tarpsmui ir visapusiškam klestejimui sąlygas suteikia laisva demokratija, kuria mes didžiuojames ir turime garbės ją ginti. Tačiau mes privalome žinoti, kad yra pavergtos ir naikinamos ištisos tautos, pavergti ir išnaudojami milijonai žmonių. Jie visi siekia laisvės, už ją kovoja, ir mums nepaprastai svarbu gerai įsidėmėti jų vadų, kaip Dubčekas ir Solženicinas, mintis, nes antraip jų nelaimingas, liūdnas likimas vieną dieną gali tapti mūsų likimu.

Lietuvių tauta amžiais gyveno laisva ir laiminga savo tėvynėje prie Baltijos jūros. Lietuviai yra ainiai indoeuropiečių kilmės baltų tautos, ir jie dabar kalba seniausia gyva sanskrito kalba. Istorijos eigoje lietuviai daug kartų buvo kryžiuočių - vokiečių ir slavų - rusų puolami, niokojami, pavergti ir engiami, tačiau lietuviai nugalėjo juos visus. Bet II pasauliniame kare hitlerinė Vokietija, kaip nacių imperializmo atstovė, ir stalininė Rusija, kaip komunistų imperializmo atstovė, pasirašė slaptą susitarimą ir grubia karine jėga pažeidė bei nutraukė Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių suverenumą ir nepriklausomybę. Nežiūrint žiaurios rusų okupacijos ir jungo, šios žymios tautos žibintas ir laisvės meilė niekuomet negalėjo būti išnaikinta. Rusų klastingai ir jėga įvykdyta Lietuvos okupacija nebuvo ir nėra pripažinta daugelio laisvo pasaulio šalių su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis priešakyje. Lietuvos diplomatiniai atstovai, paskirti Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės, laikomi pilnateisiais atstovais pagal tarptautinę teisę. Tėvas Brazinskas, kurio nuotrauka matoma viršuje, yra buvęs narys centrinės valdybos antikomunistinio pasipriešinimo pogrindinės organizacijos, kovojančios Rusijoje ir jos okupuotose šalyse. Ir tai jis yra asmuo, kuris organizavo ir sustiprino antikomunistinio pasipriešinimo slaptą organizaciją Turkestane vietinių musulmonų ir Krymo totorių tarpe, kurie Stalino laiku buvo masiškai ištremti Turkestanan. Lietuvos patriotas, įsitikinęs antibolševikas Pranas Brazinskas kovoja už laisvę ir demokratiją visą savo gyvenimą nuo 1940 m., ką patvirtina dokumentuotais parodymais, kurie yra byloje, jo kovos draugai, galėję pasitraukti į laisvą pasaulį iki 1945 m., kai Lietuvą antrą kartą okupavo sovietų Rusijos ordos. Brazinskas liko Lietuvoje ir tęsė aktyvią antiokupacinę kovą, dėl to jis su visa šeima buvo suimtas ir deportuotas į Sibiro koncentracijos stovyklas. Po ilgų metų kalinimo ir išnaudojimo grįžęs į Lietuvą, jis vėl daug kartų už savo politinius įsitikinimus bei aktyvią veiklą suimamas, kankinamas, deportuojamas į Sibirą. KGB visur jį persekiojo ir žiauriausiai kankino, kad išduotų žinias apie pogrindį.

Dabar, kai šie laisvės kovotojai yra teisiami turkų teismuose, Didžiajame Tautiniame Seime svarstomas naujas amnestijos įstatymas, sąryšyje su 50-mečiu Turkijos Respublikos, kurią įkūrė didysis turkų tautos vadas Mustafa Kemal Ataturkas.

Dabar laisvo pasaulio lietuvių eilė ir pareiga parodyti savo ryžtą ir sugebėjimą organizuoti, sumaniai veikti ir pasiekti pergalės!!!

L.L.K. Pr. Alg. Brazinskai

SKAUTŲ VYČIŲ "GELEŽINIO VILKO" BŪRELIUI 25 METAI
Nuot. skt. vyčiai pasitarimo metu 1969 m. Ingleburne (Žiūr. 6 pusl.)

Svarbūs pasitarimai

Šių metų kovo mėnesio 23 dieną New Yorke įvyko Lietuvos Laisvinimo Darbo Konferencijos paruošiamasis pasitarimas.

Pasitarimą kvietė VLIKas. Dalyvavo pirmininkai ir atstovai šių organizacijų : ALTos - T. Blinstrubas ir dr. J. Genys, Diplomatinės Tarnybos - Generalinis Konsulas A. Simutis, JAV Lietuvių Bendruomenės - J. Gaila ir A. Gečys, Lietuvių Laisvės Komiteto - V. Vaitiekūnas ir dr. B. Nemickas, PL Bendruomenės - B. Nainys ir J. Kavaliūnas, VLIKo - dr. J.K. Valiūnas ir J. Valaitis. Kanados L. Bendruomenės pirmininkas E. Čiuplinskas ir ALTos pirmininkas dr. K. Bobelis dėl asmeninių aplinkybių atvykti negalėjo.

Pasitarimo tikslas buvo aptarti Lietuvos Laisvinimo Darbo Konferencijos apimtį, turinį, dalyvius, vietą ir laiką. Konkrečius numatytos konferencijos darbo projektus buvo paruošę VLIKas ir PLB Valdyba.

Po išsamių diskusijų, išlyginus kai kuriuos nuomonių skirtumus, buvo susitarta konferencijos dienotvarkės ir visais kitais klausimais. Konferencijos pagrindiniams pranešimams paruošti numatytos penkios komisijos. Komisijoms į talką bus kviečiami atskirų sričių žinovai iš visos lietuvių išeivijos. Paruošiamieji darbai pradedami tuoj pat. Pati Lietuvos Laisvinimo Konferencija įvyks š.m. spalio mėnesio gale. Sutarta sudaryti bendrą fondą konferencijos darbams finansuoti.

(ELTA)

***

LAIŠKAS AUSTRALIJOS VYRIAUSYBEI

Kaip žinoma, bendruosius lietuvių, latvių ir estų interesus daboja, santykyje su išorės veiksniais, Federalinis baltų komitetas. Jis ir pasisako baltams rūpimais klausimais, jei esama reikalo.

Tokia proga radosi, kai spauda paskelbė laiką, kada Australijos ministeris pirmininkas žada lankytis Europoje ir pabuvoti Maskvoje.

Federalinis baltų komitetas š.m. balandžio 4 d. pasiuntė laišką ministeriui pirmininkui Mr. E.G. Whitlam, kur, išreiškęs baltų susirūpinimą dėl galimo rusų panaujinto spaudimo pripažinti Baltijos valstybių prievartinį įjungimą į Sovietų Sąjungą, prašo ir toliau liktis ligšiolinio Australijos vyriausybės nusistatymo nepripažinti SS-gos įvykintos agresijos padarinių.

Prie laiško pridėta sąrašas SS-gos vienašališkai sulaužytų penkiolikos sutarčių, kurias ji buvo pasirašiusi su Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybėmis.

Federaliniame baltų komitete lietuvių bendruomenė atstovauja Viva Alekna ir Jonas Meiliūnas.

***

RUSAMS PASAKYTA "NO"

Federalinis baltų komitetas, ryšium su SS-gos noru įsirengti Australijoje erdvės stebėjimo stotį, buvo pasiuntęs telegramą ministeriui pirmininkui, kur primygtinai prašyta netenkinti sovietinių užmačių, nes rusų keslai galį sudaryti pavojų šio krašto saugumui.

Australijos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad SS-gos pasiūlymas atmestas.

***

N.S.W. PREMJERAS ATSAKĖ Į MŪSŲ REZOLIUCIJĄ

Vasario 16 d. proga Sydney lietuvių susirinkimas pasiuntė rezoliuciją, į kurią gautas atsakymas:

Dear Mr. Maksvytis,

I refer to your recent correspondence on behalf of the Australian Lithuanian Community Sydney District conveying the terms of a resolution adopted on the 16th February, 1974, concerning Lithuania.

I have carefully noted the terms of the resolution and appreciate the views expressed in it.

As you are probably aware, Australia's relations with foreign countries are the concern of the Commonwealth Government and accordingly I have brought a copy of the resolution to the notice of the Prime Minister.

Yours faithfully,

R. Askin
Premier

***

STIPRINKIME A.L. BENDRUOMENĘ STIPRINKIME JOS SPAUDĄ, ĮSIGYDAMI SAVO SPAUSTUVĘ.

ANT MEDINIO ARKLIUKO

EGOISTINIS IR SOCIALINIS PRADAS BENDRUOMENĖJE

Žmogaus prigimtyje reiškiasi du pradai - egoistinis ir socialinis. Dėka tų dviejų pradų mes ugdome savo socialinį ir kultūrinį gyvenimą. Egoistinis pradas yra giliai natūralus, kai socialinis yra daugiau ar mažiau paties žmogaus ugdomas, puoselėjamas, žengiant kultūros laiptais aukštyn.

Žmogus iš prigimties yra egoistas, bet iš to egoizmo jis išeina į socialinę plotmę ir čia pasireiškia kaip žmogus kūrėjas, kultūrai veikiant, jis tampa humanistas, altruistas, idealistas - jis save paaukoja visumos gerovei. Taip visas mūsų gyvenimas ir yra balansuojamas tarp egoizmo ir altruizmo, ir ne tik gyvenimas socialine prasme, bet ir mūsų pažanga ir kultūra.

Žinome, kad žmogus negali gyventi pats vienas, jis yra socialus, jis negali gyventi be šeimos, be bendruomenės, be tautos. Tačiau šeimos ir bendruomenės stiprybė pareina nuo individų, kiek jie yra socialūs ir sugeba išeiti iš savo egoistinio kiauto į bendruomeninę plotmę.

Stebėdami savo bendruomenės narius, mes greitai galime pastebėti, kas yra egoistas, o kas socialus jos narys. Yra lietuvių, kurie užsidarę neišeina iš savęs į tautinį bendravimą, todėl kad jiems būti savyje yra patogiau, geriau. Jų egoistinis kiautas yra toks storas, kad jie nejaučia, jog laimė ir pasisekimas yra ne viename žmoguje, o visuose. Jei nemokėsime dalytis gyvenimu su visais, niekados laimingi nebūsime. Jei esame lietuviai, tai tą lietuvybę turime ne marinti savyje, o dalytis su kitais, ji šiandien taip labai reikalinga mūsų jaunimui, mūsų visai tautai. Mes lietuvybę turime išlaikyti, o kaip kitaip galime ją išlaikyti, jei ne išeidami iš savo egoizmo.

Kai neteksime savo kultūrinio grožio, kultūrinio žavesio, nustosime buvę ir lietuviais. O neteksime todėl, kad nebe daug yra mūsų, kurie ją bepalaiko. Spauda, literatūra, tautinis menas yra mūsų lietuviškos kultūros šaltiniai, bet kiek jais besinaudojame, kas juos remia? Sakoma, kad senatvė pasižymi egoizmu, gi jaunatvė idealizmu, deja, ir ji mūsų tarpe nuleidusi sparnus.

Materializmas visų protus ir širdis yra paveikęs, ir mūsų vienintelis tikras rūpestis, kaip didesniais nuošimčiais investuoti kapitalą. Ar ne nuostabu, kad mes savo darbštumu ir sumanumu esame gerokai praturtėję, o tačiau, iš tokio didelio būrio mirusiųjų, neturime nė vieno, kuris būtų paskutinę gyvenimo dieną prisiminęs lietuvybę ir jai išlaikyti būtų dalį palikęs savo palikimo. Kodėl taip yra? Todėl, kad mes esame dideli egoistai ir nesirūpiname kitų gyvenimu bei savo tautos ateitimi.

Laikas būtų save patikrinti ir vertybes pervertinti. Visi dalykai greitai praeina, bet padaryti geri darbai pasilieka. Kaip tos skruzdelės, kiekviena po šapelį, sukrauna didelį skruzdelyną, taip ir mes atiduokime kiekvienas savo dalį ir mūsų bendruomenė bus stipri ir gyva.

am.

AUKOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDUI

Pastaruoju metu į A.L. Fondo sąskaitą Talkoje įmokėjo: p. Jonas Valiauga iš Melbourno $20.00 ir Melbourno Apylinkės Valdyba - $50.00.

A.L. Fondo Valdyba dėkoja aukotojams ir kviečia visus Australijos lietuvius skirti savo aukų, tuo įgalinant A.L. Fondą atlikti jam skirtą uždavinį.

A.L. Fondas

***

Mūsų Pastogė Nr. 17 1974.4.29 psl. 2

Jau eilė metų Adelaidės Lietuvių Bendruomenėj vyksta keisti dalykai. Metiniuose susirinkimuose, kai renkama bendruomenės valdyba ar krašto tarybos nariai, žinomi ir pajėgūs visuomenės veikėjai būna kažkaip nustumiami į šalį, o balsų dauguma išrenkami asmenys, kurie retai arba niekuomet nebuvo aktyviai pasireiškę bendruomeniniame gyvenime. Buvo bandoma sudaryti nuomonę, kad visuomenėj turi respektą kultūrininkai ir visuomenininkai išsiloluoti, kaip neturintys bendruomenės pasitikėjimo. Atseit, rinkimų rezultatai - tokia jau "bendruomenės valia".

Kad šie reiškiniai nėra natūralios bendruomenės valios reiškimas, o negražus ir piktas sąmokslas, visa bendruomenė seniai žino, tik nežinia kodėl šis klausimas niekuomet viešai nebuvo iškeltas.

Š.m. kovo 31 d. bendruomenės metiniame susirinkime ši netoleruotina istorija vėl pasikartojo visu savo nuogumu.

Bendruomenės valdybos rinkimus nulemti, kaip ir visuomet, jau iš anksto kruopščiai buvo pasiruošusi save politine partija pasivadinęs Lietuvos Atgimimo Sąjūdis (trumpai LAS'as). Prie įėjimo maišosi vienas šios partijos veteranų ir ne visiems, o tik patikimiems asmenims dalino į valdybą kandidatų sąrašą. Gink Dieve, kad kartais per klaidą kas neatiduotų balso už "liaudies priešus". Kortelėj buvo surašytos keturios pavardės: 3 LAS'so nariai ir viena jauna, "politika" nesidominti ponia.

Kaip ir reikėjo laukti, gera organizacija davė ir gerus vaisius. Visi išstatyti kandidatai buvo į valdybą išrinkti, o LAS'ui "nepriimtini" liko tik kandidatais.

Kodėl LAS'ui taip sekasi savo kandidatus visur prakišti? Ar LAS turi tokį didelį bendruomenės pasitikėjimą, ar yra pajėgus bendruomenei vadovauti?

Ar LAS'ui tikrai rūpi bendruomenės vienybė ir jos ateitis?

Jau pats faktas, kad LAS kaip politinė partija, siekdama bendruomenę kontroliuoti, tuo pačiu stengiasi ją supolitinti ar padaryti, savo "politikos" įrankiu. Visi mes žinome, kad visa ta nesiderina ir prieštarauja PLB statutui.

Yra senas posakis, kad emigracija pati save suėda. Nėra abejonės, kad šiam procese LAS'o įnašas yra gana svarbus. Drįstu tvirtinti, kad savo nelemta veikla LAS'as pasidarė bendruomenė bendruomenėje, o tai reiškia, kad bendruomenė yra suskaldyta. Čia nereikėjo nei pagalbos ružavų nei raudonų, kurių lasininkai taip rūpestingai ieškojo tariamų savo priešų eilėse.

Lasininkai turėtų nusivokti, kad savo eilėse neturi daug pajėgių visuomenininkų. Po vienų "laimėtų" rinkimų paklaustas išrinktas į valdybą asmuo, ar tik nebus valdybos pirmininku, lakoniškai atsakė: "O kas rašys protokolą?" Ar tai buvo pasakyta rimtai ar juokais, nesiimu spręsti.

Būnant bendruomenės valdyboj, neužtenka sugebėti susaukti susirinkimą, pravesti minėjimą ar sustatyti kėdes ir stalus. Valdyba turi taip pat sugebėti savo bendruomenę ir reprezentuoti santykiuose su kitom tautybėm, su australais ir vietinėm įstaigom, o kartais ir su aukštai stovinčiais australų pareigūnais. Kai ši reprezentacija yra gera, mes džiaugiamės ir didžiuojamės savąja bendruomene, kai ji bloga - raustame.

LAS'o narių amžiaus vidurkis šiuo metu apie 65 m. Už penkių metų bus - 70 m. Nėra abejonės, kad ir šiame amžiuje balsuoti dar būsime pajėgūs, bet aktyviai ir našiai dirbti vargu. Lengvabūdiškai už borto išmėčius norinčius bendruomenei dirbti, bet LAS'ui "nepriimtinus asmenis", ateityje jų ir su pyragu nepriprašysime. Ne vienas save gerbiantis žmogus nesutiks siekti LAS'o "pripažinimo" ar būti viešai politikierių išjuoktas.

Visi trokštame, kad lietuvių bendruomenė išliktų gyva ir ne vien tik sekančioj generacijoj, bet ir po šios ateinančioms. Politinės partijos bendruomenę tik skaldo ir žudo. Turime sutikti su nepermaldaujama realybe, kad su vyresnia karta išnyks ir atsiveždinės politinės partijos. Tad yra atėjęs laikas koncentruoti visą dėmesį ne į laikines, bet į daugiau pastovias vertybes.

Kodėl mūsų jaunesnioji karta iš šalies stebi, kaip mes žaidžiam mediniais kareivėliais, atlaidžiai šypsos ir nerodo didelio entuziazmo prie šio žaidimo prisijungti. Jie nori natūralaus, nesukreivinto bendruomeninio veikimo ir, atrodo, lūkuriuoja, kol tai galės padaryti patys vieni.

Iškeldamas šiuos faktus viešumon, visai neturiu noro LAS'ui pakenkti. Gyvendami svetimame krašte ir nostalgijos plėšomi, mes visi stengiamės kur nors užsikabinti, atkurti dalį praeities, surasti savo svajonių bent dalinį išsipildymą buvusiuose praradimuose ir nesekmėse. Mūsų vaizduotei visuomet atviri platūs horizontai. Galime žaisti mediniais kareivėliais ir kartu pasijuokti esą žymūs vadai ir didvyriai. Bet negalime reikalauti, kad visi šiuo žaidimu žavėtųsi ir imtų save laikyti herojais. Savo pomėgių priverstinai nebrukime kitiems ir nereikalaukime, kad jie džiaugtųsi tuo, kas to džiaugsmo iš tiesu nežadina.

Ateikime į bendruomenės susirinkimus kaip sąmoningi jos nariai ir elkimės pagal savo sąžinę, bet nebūkime mediniai kareivėliai, kuriuos galima stumdyti, kur ir kas nori.

Mes džiaugėmės lasininkų tikriausiu entuziazmu ir energija, kurios tikriausiai užtektų suorganizuoti ir administruoti, sakysim, kad ir gerus lituanistinius kursus mūsų paaugusiam jaunimui ir gal būrelį jų išgelbėtumėm nuo suaustralėjimo. Tokiais kursais seniai niekas nesirūpina. Šiame punkte mūsų visų nuomonės tikrai sutaptų ir visi šoktumėm jum padėti.

Žinoma, čia gal jau ir nebūtų gryna politika, nes vis dar turime prisiekusių politikierių, kurie tebegalvoja, kad daug svarbiau laimėti rinkimus, negu išsaugoti jaunąją kartą savo tautai.

B. Strauka

***

INŽ. J. PELENAUSKO PASKAITOS

(Sorbon'os, Grenoble ir Dijon'o universitetuose.)

Paryžiuje kas metai kovo mėnesį, globojant UNESCO, vyksta pasaulinės žemės ūkio technologijos inžinierių ir kitų pasižymėjusių žemės ūkio specialistų konferencijos. Jose nagrinėjama žemės ūkio technologinės ir gamybinės problemos, pasikeičiama žiniomis bei atsiekimais.

Australijos vieną žymiausią ūkio mašinų įmonę "Sperry - New Holland" tose konferencijose jau ne pirmus metus atstovauja mūsų tautietis, įmonės vyr. inžinierius p. Juozas Pelenauskas. Siais metais is konferencijoje dalyvavusių atstovų inž. J. Pelenauską, kaip šios srities iškilų specialistą, aukščiau mineti universitetai pakvietė skaityti prancūzų akademikams ir studentams paskaitas. Sorbon'os ir Grenoble universitetuose jis skaite paskaitą - "Ekologija ir žemės ūkio industrija" o Dijon'o universitete - "Standartai žemės ūkyje". Reikia pastebėti, kad inž. J. Pelenauskas šių universitetų vėl užangažuotas būsimos konferencijos metu skaityti paskaitas, kas rodo jo patirties ir žinių aukštą įvertinimą.

Inž. J. Pelenauskas pažymėjo, kad mineti universitetai turi puikias ir moderniausias kalbų laboratorijas, kurios iš karto gali paskaitą perduoti keliolika kalbų, kas palengvina sekti paskaitą gerai mokama kalba.

Po konferencijos Inž. J. Pelenauskas atstovaudamas įmonę lankesi Belgijoje, Anglijoje ir Amerikoje.

J. Pelenauskas yra aktyvus Melbourno Apylinkės narys ir yra ėjęs valdybose įvairias pareigas.

Ig. Alekna

***

KALINIAI MINI ŽUVUSIUS

Tolimame Sibire, Permos oblasty, Vsesviatskoje koncentracijos stovyklos kaliniai pradėjo minėti priverčiamojo darbo stovyklose žuvusius. Ta minėjimo diena Rusijoj yra rugsėjo penktoji, nes 1919 m. rugsėjo 5 d. pats Leninas, kaip sovnarkomo pirmininkas, pasirašė dekretą koncentracijos stovykloms steigti. Jų, kaip pataisos - darbo kolonijų, paskirtis - vesti kovą su klasiniu priešu.

Ir štai 1972 ir 1973 m. rugsėjo 5 dieną 36-je stovykloje buvo paskelbtas tylus, bet reikšmingas protestas prieš pasibaisėtinas piktadarystes, papildytas sovietų priverčiamojo darbo stovyklose. Susirinkę kaliniai supylė simbolinį kapą, aptvėrė jį spygliuota viela ir uždegė žvakes. Po minutės gilios tylos ir susikaupimo, kaliniai, pagal savo tautybę ir tradicijas, perskaitė maldas prisiminti savo artimiesiems ir kitiems žuvusiems koncentracijos stovyklose. Krikščionys įtaisė stalą - altorių. Vulf Zalmanson ir Mendelevič perskaitė "kadiš". (Visa tai buvo daroma slapta). Kiekviena grupė perskaitė maldą savo kalba. Ten buvo rusų, žydų, ukrainiečių, armenų ir lietuvių. 1972 metais dalyvavo trys lietuviai: Silinskas, Kudirka, Mykolauskas, kiti buvo: 4 rusai, 3 ukrainiečiai, 6 žydai, 1 armėnas, 1 dagestanietis, 1 asirietis. Kaip ir reikėjo laukti, stovyklos administracija, patyrusi apie konclagerių aukų minėjimą, dėjo visas pastangas surasti iniciatorius, bet nesurado.

1973 m. rugsėjo 5 d. buvo taip pat atitinkamai pademonstruota. Tačiau atpasakojimo autoriui šio minėjimo pasekmės nežinomos. (Žinia paimta iš rusų kalba žurnalo "Posev" No. 2, 1974, leidžiamo Frankfurt a. Main, V. Vokietijoje).

ENERGIJA, POLITIKA IR ATEITIES PERSPEKTYVOS

Tokia tema kalbėjo inž. V. Bernotas kovo 31 d. viešoje paskaitoje Sydnejaus Lietuvių Klubo mažoje salėje, į kurią atsilankė apie 100 klausytojų.

Paskaitos rengėjų vardu, Inž. ir Arch. S-gos Sydnėjaus Sk. pirmininkas inž. I. Jonaitis, pristatydamas prelegentą, pabrėžė, kad laike 7 mėnesių jų organizacija išeina su trečia viešа paskaita į lietuvių visuomenę, ir kad domėjimasis šiomis techniško turinio paskaitomis vis didėja. Rengėjams ypatingai malonu matyti taip gausiai atsilankiusius į šią paskaitą.

Ir reikia pripažinti, kad prelegentas klausytojų neapvylė. Virš valandos užtrukusioje paskaitoje jis aiškino kaip požemyje susidarė alyvos, natūralios dujos, anglis, - jų chemišką sudėti, ir apdirbimo būdus ir kokius produktus gaunama apdirbimo procese. Išbraižytomis grafomis, skaitlinėmis ir vaizdingais pavyzdžiais prelegentas labai suprantamai išaiškino jau žinomus požemiuose alyvos, natūralių dujų ir anglies išteklius ir kuriam laikui jų pakaks ateityje.

Prelegentas apžvelgė ir iškylančias tarptautines įtampas, sąryšyje su alyvos ištekliais. Iškeltas ypač oro ir žemės paviršiaus užteršimas, naudojant alyvą ir anglį.

Plačiai paliesta ir šių laikų viltis panaudoti atominę energiją, ir kokios kliūtys sutinkamos ją pasigaminant ir naudojant, ypač dėl nežinojimo kaip išvengti radioaktyvumo.

Paliesta ir kiti energijos šaltiniai - hidraulinė, kuri plačiai naudojama elektros gamybai; geoterminė - požemių karsto vandens bei garų panaudojimas; soliarinė - saulės šilumos panaudojimas, jos platesnis panaudojimas sudaro sunkumų, nes nerandama būdų, kaip ją ekonomiškai akomuliuoti; vėjo energijos panaudojimas irgi tebėra dar bandymų stadijoje.

Prelegentas užsiminė ir apie Lietuvoje daromus gręžimus, ieškant alyvos, ir kad jos rasta tik maži kiekiai. Kalbėjo ir apie hidraulinę energiją, plačiau apsistota prie Kauno jūros elektrinių.

Inž. V. Bernoto paskaita išklausyta su dideliu dėmesiu ir klausytojų buvo užgirta. Vertėtų šią paskaitą, gal kiek sutrumpintą, atspausdinti mūsų periodinėje spaudoje.

Dalyvis

Akomp. R. Kubiliutė ir solistė Gina Čapkauskienė
Nuot. A. Budrio.

Viešnia iš Šiaurės

GINOS ČAPKAUSKIENĖS VIEŠNAGĖ ADELAIDĖJE

Australijos lietuviai, išiilgę dainos meno rimtesnių apraiškų, nekantriai laukė solistės atvykimo.

Jau ne pirmą kartą mūsų vokalistai - menininkai aplanko šį kontinentą. Juos priimame labai nuoširdžiai įvertindami jų ryžtą ir liekame dėkingi už išgyventas estetinio pasitenkinimo valandas, klausydami jų koncertų.

Kodėl esame jų ypač išiilgę? Į tokį klausimą yra vienas labai realus ir, deja, labai liūdnas atsakas. Australijoje mes esame įsikūrę jau arti 25 metų. Lietuviai yra tauta giliai pamėgusi dainą ir, gamtos malonės dėka, yra tikrai "balsinga". Deja, net taip ilgame laikotarpyje Australijoje, jaunimo prieauglio tarpe nepasirodė nei vieno iškilesnio atstovo dainavimo srityje. Tuo tarpu JAV-se ir Kanadoje matome imponuojantį skaičių vokalistų. Kalbėdami vien apie moteris - dainininkes, labiau ar mažiau prasilavinusias ir dažniau, ar rečiau besireiškiančias tuose kraštuose, galima pristatyti tokią, gal ir tai nelabai pilną vokalisčių "galeriją": E. Blandytė, A. Giedraitienė, M. Kripkauskienė, G. Mačytė, G. Mažeikienė, J. Šalnienė, F. Korsakaitė, V. Balčiūnienė, D. Kučeniene, V. Kojelienė, J. Stankūnaitė, J. Liustikaitė, I. Grigaliūnaitė, A. Simonaitytė, B. Dabšienė ...

Chicagos Lietuvių Operoje aukštai iškilo: D. Stankaitytė, A. Stempužienė, R. Mastienė, N. Linkevičiutė, D. Mongirdaitė, G. Čapkauskienė...

Talentinga Lilija Šukytė su nepaprastu pasisekimu ne kartą dainavusi ir Metropolitan Operoje, dabar gyvenanti Vokietijoje, yra "didelėje paklausoje" garsiuose Europos teatruose ir jau "užanspauduota" tarptautinių solisčių gretose.

Gi mūsų australiška dirva, deja, jokio derliaus nedavė. Be anksčiau dažnai dainavusios solistės G. Vasiliauskienės (vyresnes kartos) ir baritono P. Rūtenio, kuris teatralinę karjerą buvo pradėjęs dar Lietuvoje ir dabartiniu laiku, jau kelerius metus, dirba Sydnejuje profesiniame Operos Teatre, mes naujų dainos reprezentantų tuo tarpu neturime.

Todėl ir mielą viešnią G. Čapkauskienę, tik pasirodžiusią scenoje, sveikinome karštai plodami, o programos eigoje aplodismentai buvo vis širdingesni.

Jos gražus, sultingas balsas savo prigimtimi, be abejo, priklauso operinių balsų klasei ir koloratūrinių balsų kategorijai. Tačiau jis sunkiai įspraudžiamas vien į "koloratūrinio" balso sąvokos rėmus, toli išeidamas už tų rėmų ribų dėl savo didelės potencijos, ryškaus dramatinio polinkio, imponuojančios plačios apimties ir bendro pajėgumo. Čia iškyla gamtos "nuostabus vokalinis derinys". Jos balsas neperdedant yra universalus. Galima leisti net, kad ir nekoloratūrinės operų rolės, kaip "Tosca", "Aida" ir pan., rastų jos asmenyje vertingus scenos įsikūnijimus. Nors mūsų lietuvių, amerikiečių spaudoje užtinkamuose apie ją atsiliepimuose ji priskiriama prie lyrinių??! sopranų.

Kalbant apie jos balso subrendimą, reiktų pirmiausia pasakyti, kad vokalinė mokykla susideda iš trijų pagrindinių faktorių: balso pastatymo ir išlyginimo, alsavimo ir dikcijos. Jos vokalinis aparatas funkcijonuoja be priekaišto ir balsas atremtas gerai išvystytu alsavimu, tačiau, kiek liečia dikciją, solistei, deja, reikia palinkėti dar tolimesnio tobulėjimo. Tos "priebalsės!" - jos stoja į kovos frontą prieš kiekvieną vokalistą ir ypač tada, kai rikiuojasi po dvi, ar po tris ir su jomis kova yra gan atkakli. Tikėkimės, kad atkreipus į tai reikiamą dėmesį, ateityje G. Čapkauskienė jas visiškai nugalės. Gi mene tobulėjimui taško nėra.

Į koloratūrinį dainavimą priimta žiūrėti, paprastai tariant, kaipo į tam tikrą balso "akrobatiką", kurią dainininkės dažniausiai vartoja savo technikos demonstravimui, bet G. Čapkauskienės atlikime koloratūriniai pasažai įdvasinti vidinių emocijų, jie prakalba į klausytojų širdis ir tatai reiktų dėti jai į didelį "kreditą".

Kadangi G. Čapkauskienė šį kartą atvyko dainuoti vien savo tautiečiams, ji savo programoje atsisakė tradicinių reprezentacinių koncertų taisyklių pradėti dainavimą ankstyvesniųjų klasikų veikalais. Jinai paskyrė pirmą programos dalį išimtinai lietuviškai muzikai. Pradėjo liaudies dainomis. Čia vėl susitikome su faktu, kad nūdieniai mūsų kompozitoriai "mūsų senutę" liaudies dainą išvelka iš jos senoviško apdaro, pakeisdami ją moderniu rūbu. Pavyzdžiui, dvi G. Gudauskienės liaudies dainos. Nors ir labai originali fortepiono palyda, tačiau, ar ne tiksliau būtų tokias kompozicijas pavadinti "liaudies dainos tema", ar "liaudies dainos variacijomis?"

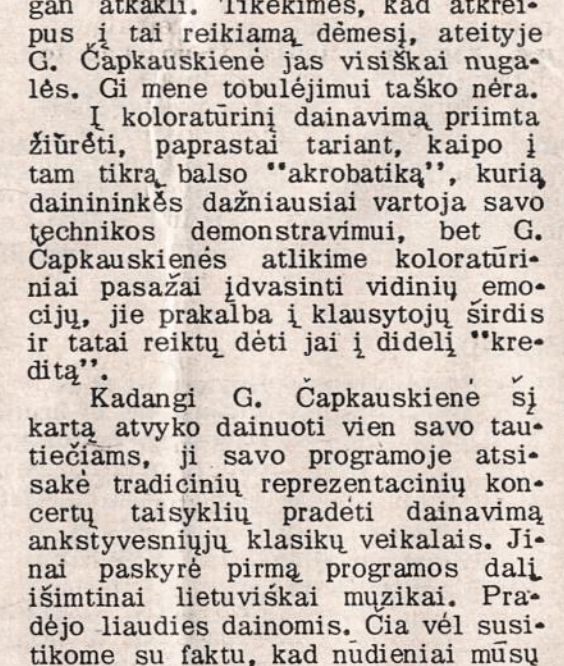

Elegancija ant scenos po koncerto. Iš kairės: solistė Gina Čapkauskienė, Krašto Valdybos pirm. V. Neverauskas ir solistė Genovaitė Vasiliauskienė.

Čia, tarp kitko, skaitytojams gal būtų įdomu sužinoti, kad G. Gudauskienė (išėjusi JAV-se kompozicijų studijas), priklauso trijų Nasvytyčių sesučių šeimai. Jos visos gimė su palinkimu menui. S. Valiukienė (JAV-se) yra prasilavinusi dainininkė, G. Gudauskienė muzikė - kompozitorė, o D. Gabriolavičienė (Gabrys), profesinė šokėja ir pedagogė, yra mūsų "australietė" gyv. Melbourne.

Toliau programoje sekė trys originalios kompozicijos: Įdomią B. Budriūno "Dainos Gimimas" dainininkė atliko labai jausmingai. J. Stankūno "Nemunėlis" padvelkė Tėvynės vėjeliu. V. Jakubėno "Gėlės iš Sieno" (jo ankstyvosios kūrybos periodo daina) daugeliui gerai pažįstama, solistė atliko labai vaizdingai, panaudodama vokalinius kontrastus ir giliai įsijausdama į dainos tekstą. Įdomu buvo išgirsti nors fragmentą iš B. Budriūno operetės "Sidabrinė Diena", kuri neseniai dideliu pasisekimu buvo statoma JAV-se. Tos operetės arijoje solistė pabėrė lyg žemčiūgus koloratūrinius pasažus, su žavingai skambančiomis viršūnėmis.

B. Budriūno muzikinė kūryba, kad ir remiasi nudienėmis moderniomis harmonijomis, tačiau vokalinė linija visad plaukia darniam kontakte su instrumentaline palyda.

Jūratės lyrinėje arijoje iš K.V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" rečitalistė glostė ausį dangiškai skambančiomis "pianissimo" ir gyvai, temperamentingai užbaigė programos pirmąją dalį "Lakštingalos giesme" iš V. Kuprevičiaus "Paukščių Koncertas".

Antroje dalyje vien kitataučių kūriniai. Iš eilės net trys "Mozartai" Gal būt įdomiau išgirsti įvairesnes dainas (R. Strauss, J. Brahams, R. Schumann...) ypač, kad ir bisui Mozart vėl buvo privilegijuotas.

Arija iš "Die Zauberfloete", kuri laikoma viena sunkiausių koloratūrinių kūrinių, G. Čapkauskienei nesukėlė jokių kliūčių. C. Saint - Saens'o "Lakštingala ir Rožė", jos buvo svajingai išvokalizuota. H.B. Bishop'o "Vyturėlio Dainoje" ji pasiekė pagirtino vokalinio instrumentališkumo, o populiarus J. Strausso "Mėlynasis Dunojus" pradžiugino auditoriją savo nemirtingu melodingumu.

Rečitalio pabaigoje buvo trys plačiau žinomų operų koloratūrinės arijos. Nors ir su fortepiano palyda, daré operos nuotaikų įspūdį. Jas visas dainavo originaliomis kalbomis, tačiau šį kartą, turint galvoje vien

Solistė G. Čapkauskienė su iešminės dalyviais ponų Pacevičių, vasarnamyje prie Adelaides.

tautiečių auditoriją, būtų buvę prieinamiau arijų klausytis lietuvių kalba, ypač, kad "Rigoletto" ir "Traviata" yra Chicagos Lietuvių Operos repertuare, tad vertimai buvo pasiekiami. Gaila, kad Džildos arijoje vietomis susvyravo glaudus kontaktas tarp pianistės ir vokalistės ir iš viso arijos tempas buvo kiek sulėtintas. Su Violetos "Sempre Libera" Gina Čapkauskienė triumfaliai užbaigė savo reprezentavimą adelaidiškiams, palikdamą neabejotiną įspūdį, kad jinai jau yra toli pažengusi, rimta menininkė.

Pažymėtina jos scenoje estetiška išorė ir laikysena.

Pianistei Rasai Kubiliutei atiteko sunkoka užduotis pirmą sykį akompanuoti profesionalei - dainininkei ištisą rečitalį.

Čia reiktų pažymėti, kad individualus pianu skambinimas ir akompanavimas yra beveik skirtingos profesijos. Daugelis garsiųjų pianistų dažnai būna prasti akomponiatoriai ir daugelis jų iš viso to darbo nesiima. Tuo tarpu kai kurie akomponiatoriai yra labai pagarsėję meno pasaulyje.

Jaunoji pianistė dėjo daug pastangų savo užduotį galimai geriau atlikti.

Į sceną, pavirtusią veik gėlynu, su padėkos žodžiu ir gintarine dovana išėjo Krašto V-bos atstovai V. Neverauskas ir V. Baltutis su G. Vasiliauskiene.

Po to ilga virtinė tautiečių su plokštelėmis rankose išsirikiavo G. Čapkauskienės autografų ir vakaras buvo baigtas vaišėmis jaukioje atmosferoje.

A. Binkevičiutė - Gučiuviene

***

PADĖKA

Mūsų brangiai žmonai ir motinai VIDAI BALTUTIENEI mirus, esame giliai dėkingi visiems mus užjautusiems ir mums padėjusiems skausmo valandoje.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Pr. Daukniui už laidotuvių apeigų atlikimą, Z. Prašmutienei, J. Rubui, K. Mieldažiui, V. Lazauskui ir P. Vaičaičiui už giesmes bažnyčioje.

Širdingas ačiū Aleksandrui Gružauskui, Elenai Augaitienei, Bronei Adomavičienei, Vincui Adomavičiui, L. ir E. Muceniekams ir Antanui Bulotai už paramą.

Taip pat dėkojame visiems dalyvavusiems rozančiuje, mišiose ir laidotuvėse, už atsisveikinimo žodžius, už paaukotas mišias, už gėles ir aukas Liet. Namams A.A. VIDOS prisiminimui.

Esame dėkingi Soc. Globos Moterų D-jai už šermenis po laidotuvių ir organizacijoms A.L.B. Krašto Valdybai, Melb. Apyl. Valdybai, Liet. Koop. Kredito D-jos "Talka" Valdybai ir bendradarbiams, Melb. Parapijos Mokyklai, Melb. Liet. Kat. Moterų D-jai, "Džiugo" Tuntui ir Skautų Tėvų Komitetui, Melb. Liet. Inž. ir Archit. Sąjungai, Melb. Parap. Jaunimo Lit. Kursų mokyt. J. Zitkevičienei ir draugams, visoms šeimoms ir pavieniams asmenims, pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ar spaudoje.

Pasilikę giliame liūdesy:
Povilas, Kristina, Linas, Rasa, Marius ir Rūta Baltučiai

A.A. SKIRMUNDAI VISOCKIENEI

mirus, reiškiame gilią užuojautą Marijai Atkinson, p. Kelertams, šeimai ir artimiesiems.

Vladas ir Irena Daudarai

Adelaidėj mirus žinomai Australijos lietuvei sportininkei

SKIRMUNDAI KELERTAITEI – VISOCKIENEI,

gilią užuojautą reiškiame tėvams, vyrui su šeima, Atkinsonų šeimai, giminėms ir Adelaidės "Vyties" Klubui.

Sydnejaus Sp. Kl. "Kovas" ir "Neries" Valdybos ir sportininkai

PEKINGAS PUOLA MASKVA

Kiniečių kompartijos oficiozas "Liaudies Dienraštis" paskelbė ilgą ir detalizuotą rašinį apie politinę priespaudą Sovietų Sąjungoje, apkaltindamas L. Brežnevą fašistinės diktatūros stiprinimu. Pagrindinis dėmesys skiriamas KGB agentų tinklui, politinių kritikų nutildymui darbo stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse. Laikraštis primena 1969 m. įsaką, leidžiantį K.G.B. pareigūnams suimti įtariamus sovietinės sistemos kritikus ir juos be jokių teismo ilgą laiką laikyti kalėjime. Įvairių rūšių darbo stovyklų Sovietų Sąjunga šiuo metu turi apie 1000 su maždaug milijonu kalinių. Psichiatrinėse ligoninėse kankinamų politinių kalinių gali būti keli tūkstančiai. Dienraštis daro išvadą, kad tokia L. Brežnevo taktika tik stiprina rezistenciją ir kad dėl jos jau yra susidariusios pogrindinės organizacijos.

DIRBS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Inž. Edvardas Tamulevičius, Norton bendrovės siunčiamas, ilgesniam laikui išvyksta į Tarybų Sąjungą prižiūrėt tos bendrovės vykdomus darbus. Pradžioje jis buvo išvykęs vienas, o dabar išsiveža ir šeimą.

Inž. E. Tamulevičius Worcestery gimęs ir augęs, gerai kalbąs lietuviškai, o dabar jau pramokęs ir rusų kalbos.

Vaistų galia

Vaistų pardavėjas reklamuoja salėje vaistus stipriai šaukdamas:

— Niekas dėl šių vaistų dar nenusiskundė!

— Todėl, kad mirę nekalba — atsiliepia vienas iš salės.

JŪS NESATE VIENI

AUSTRALIA

Mes čia esame jūsų pagalbai.
Daugybė klausimų iškila naujai atvažiavusiems į Australiją:

* kur gauti darbą?
* kaip pasiskolinti pinigų namo ar automobilio pirkimui?
* ar vaikai turi eiti į mokyklas ir kur?
* ar valdžia padeda apmokėti gydytojui ir dantistui?
* kur surasti naujų draugų?

Savajame krašte jūs užaugote su tokiais atsakymais. BET IR ČIA JŪS NESATE VIENI. MES ESAME JŪSŲ PAGELBAI IR BE JOKIO UŽMOKESČIO.

EMIGRACIJOS DEPARTAMENTAS rūpinasi jūsų gerbuviu. Mes turime kelias svetimas kalbas mokančius valdininkus, kurie rūpinasi jūsų gerbuviu ir be to socialinių reikalų darbuotojus, kurie jums padės išspręsti painias problemas prisitaikant prie naujų sąlygų. Mes jums galime padėti išsiaiškinti sveikatos ir socialinės apsaugos pašalpų reikalais, apie pensijas, mokesčius, darbus, mokyklas ir kitus reikalus. Klauskite mūsų klausimus, o mes padėsime jums surasti atsakymus.

Taip pat mes galime tiksliai jums pasakyti, kaip pasidaryti Australijos piliečiu, kaip atsikviesti savo draugus ir gimines į Australiją ir apie grįžimo vizą, kurios greičiausiai reikės išvažiuojant trumpam laikui iš Australijos ir norint sugrįšti. Be jokių jums išlaidų mes galime padaryti svarbių dokumentų vertimus, kaip pav. gimimo ir darbo kvalifikacijos pažymėjimus.

Jeigu jūs turite sunkumų suprasti arba būti suprastas pasinaudokite TELEFONU MŪSŲ NEMOKAMAIS VERTĖJAIS, kuriuos parūpino departamentas šiuose miestuose:

Sydney telf. - 221 - 1111
Melbourne telf. - 662 - 3000
Perth telf. - 255 - 577
(greitai bus Adelaideje ir Brisbane.)

Vertėjai mokantieji virš 20 kalbų yra tarnyboje 7 dienas savaitėje, 24 val. paroje Sydnejuje ir Melbourne ir 17 val. paroje Perthe. Jie patars jums bet kuriuo reikalu, o esant ypatingai svarbiems įvykiams iškvies gydytoją, greitąją pagelbą, gaisrininkus ir policiją.

AUSTRALIJOS EMIGRACIJOS DEPARTAMENTO ĮSTAIGOS.

AUSTRALIAN CAPITAL TERRITORY
Department of Immigration,
22 West Row,
CANBERRA CITY A.C.T. 2600
Tel: 73 - 0412

VICTORIA
Department of Immigration,
Australian Government Centre,
Cnr. Latrobe and Spring Streets,
MELBOURNE 3000
Tel: 6622011

NEW SOUTH WALES

Department of Immigration,
Australian Government Centre,
Chiefly Square,
SYDNEY 2000
Tel: 20342

Regional Office,
Department of Immigration,
Room 1, First Floor,
2 - 4 Pacific Street,
NEWCASTLE 2300
Tel: 21351

Regional Office,
Department of Immigration,
86 - 88 Market Street,
WOLLONGONG 2500
Tel: 299999

QUEENSLAND

Department of Immigration,
Australian Government Offices,
224 Adelaide Street,
BRISBANE. 4000
Tel: 250122

Regional Office,
Department of Immigration,
Hibernian Building,
440 Flinders Street,
TOWNSVILLE. 4810
Tel: 716905 or
716906

SOUTH AUSTRALIA
Department of Immigration,
Cresco House,
106 - 110 North Terrace,
ADELAIDE. 5000
Tel: 513681 or
514961

WESTERN AUSTRALIA
Department of Immigration,
Wapet House,
12 - 14 St. George's Terrace,
PERTH. 6000
Tel: 250521

TASMANIA
Department of Immigration,
Australian Government Centre,
188 Collins Street,
HOBART. 7000
Tel: 205011

NORTHERN TERRITORY
Department of Immigration,
Moonta House,
Mitchell Street.
DARWIN. 5790
Tel: 6781
6782

GERŲJŲ KAIMYNŲ TARYBA visoje Australijoje glaudžiai bendradarbiaudama su daugeliu visuomeniniu organizaciju padedančiu naujai atvykusiems ir jums gali duoti jų adresus, jūsų tautybės žmonių čia įkurtų organizacijų. Jos galės jums nurodyti kur galima gauti jūsų kalba leidžiamų laikraščių ir knygų Australijoje. Jei jums reikėtų bet kokios pagelbos, jie gali nurodyti jums teisingą kryptį.

GOOD NEIGHBOUR COUNCILS IN AUSTRALIA pagrindinės įstaigos randasi:

NEW SOUTH WALES
Culwulla Chambers,
67 Castlereagh Street,
SYDNEY. 2000 (Tel. 28 0583)

QUEENSLAND:
77 - 81 Queen Street,
BRISBANE. 4000 (Tel. 21 0255)

WESTERN AUSTRALIA:
188 St. George's Terrace,
PERTH. 6000 (Tel. 21 6957)

AUSTRALIAN CAPITAL TERRITORY
Services Building, Bunda Street,
CANBERRA CITY. 2601 (Tel. 49 6197)

VICTORIA:
575 Elizabeth Street,
MELBOURNE. 3000 (Tel. 30 2421)

SOUTH AUSTRALIA:
47 Waymouth Street,
ADELAIDE. 5000 (Tel. 51 3568)

TASMANIA:
25 Murray Street,
HOBART. 7000 (Tel. 34 4143)

NORTHERN TERRITORY:
Civic Centre Building,
Harry Chan Drive,
DARWIN. 5794 (Tel. 81 7237)

DEPARTMENT OF IMMIGRATION
We're here to help you.

KĄ AŠ MAČIAU AMERIKOJE

A. Mauragis

(TĘSINYS)

ŠILUVOS KOPLYČIA

Po visų seimo darbų ir balių buvome gerokai pavargę, gal ne tiek pavargę, kiek nedamiegoję. Pirmadienį galėjome išsimiegoti, bet norėjome dar pamatyti Washingtono žymiąsias vietas. Buvome susitarę su Antanu Vasaičiu susitikti prie Baltųjų Rūmų 10 val. Jis čia vietinis žmogus, viską gerai žino ir mums parodys Washingtono gražiąją pusę. Taigi ir vėl prisėjo skubėti ir, žinoma, pavėlavome. Nors Donė gazavo gana energingai ir vietomis skriste skridome, vis tiek prie Baltųjų Rūmų atsiradome tik 11 valandą ir sutartoje vietoje Antano neradome.

Donė pasiliko ant pievelės po dideliu medžiu, laukdama, dėl viso ko, Antano, o aš pakilau kalvele skersai parko į Kongreso Rūmus. Einu, dairausi, visur gražu, įdomu, o mintyse vargšas prezidentas Nixonas neišeina iš galvos, norėčiau jį pamatyti ir jam užuojautą išreikšti. Policijos nei sargybos nematyti, tik vienas policininkas trafikui tvarkyti be darbo stovinėja tuščioje gatvėje. Matyt, skirtas paklydėliams kelį parodyti. Judėjimo jokio, tik po parką vaikšto turistai. Rūmai įspūdingi, čia pat Kongreso garsi biblioteka, kiti pastatai. Taip man bežioplinėjant, pamatau ateinant Antaną su ponia ir kun. P. Gavėnu iš Brazilijos, su kuriuo turėjau progos susipažinti seime. Ponia pasirodė esanti F. Sliesoraitienė, taipgi iš Brazilijos. Jos sūnų dr. A. Sliesoraitį pažinau seime, o dabar turiu progos susipažinti ir su ponia. Greitai išsikalbėjome, kad ji turinti seserį Melbourne p. Vingrienę. Prašė perduoti p. Vingriams linkėjimus. Labai norėtų atvažiuoti į Australiją aplankyti savo giminių, su seserimi susirašinėja laiškais, tikisi kada nors ir pasimatyti Australijoje.

Džiaugiausi, kad dabar jau sudarėme gražią kompaniją ekskursijai po Washingtoną, bet ir vėl... mūsų braziliečiai dar šiandien, trečią valandą turi išskristi į Chicagą, jie nori pamatyti tik Marijos Šventovę ir prezidento Kenedžio kapą, o toliau teks be jų pakeliauti.

Taigi skubame pamatyti tą didžiąją Amerikos šventovę. Važiuojame dar nematytais miesto kvartalais. Jau iš tolo pamačiau aukštą bokštą ir bažnyčią - ji stovi viena laukuose, toli nuo gyvenamų namų.

Ši tautinė Amerikos šventovė stovi ant labai mažytės kalvelės, jokiais pastatais neužstota ir nepridengta, tartum ant delno ją laikydamas, gali iš kokio nori šono ir atstumo gerai apžiūrėti iš visų pusių iki detalių. Didelis plotas tuščio lauko prašyte prašosi gražaus sodo - šventoriaus. Tuo tarpu nematyti, kad kas nors būtų daroma ta kryptimi. Pirmas mano įspūdis - ji yra vieniša. Aplink ją žalia pievutė išraižyta cementiniais takais ir keliais. Atrodo, kad ji nėra įaugusi į šią žemę, o tik laikinai padėta parodai, kaip koks modelis. Bažnyčia, iš lauko žiūrint, neatrodo didelė, nes nėra akiai su kuo palyginti, nors ji yra didžiausia Amerikoje bažnyčia ir savo didumu septinta visame pasaulyje.

Jos stilius gražus, lengvas: čia gali atpažinti bizantijos, romėnų ir dabartinio kontemporary meno stilius. Iš viršaus matoma daugybė skulptūros darbų (83 skulptūros), mozaikų ir užrašų. Niekada nenusibosta į tokį meno šedevrą žiūrėti.

Visais amžiais šventyklos buvo ir tebėra puošiamos gražiausiais meno darbais. Žmogaus genijus visais laikais stengėsi pastatyti tokią Dievui buveinę, kad Jį galėtų nustebinti. Ir menkiausioje bažnytėlėje gali rasti labai gražių dalykų, nes žmogus čia kaip tik stengiasi kas gražiausia atiduoti Dievui. Žmogaus siela ir šiandien nėra tuščia, ji pilna kūrybos, pilna polėkių, grožio, ji stengiasi visa tai įamžinti ir palikti darbuose. Tai vaizdžiai matome ir iš šios Washingtono tautinės šventovės pavyzdžio.

Apžiūrėję šventovę iš viršaus, skubame pamatyti Šiluvos koplyčios. Šventovė padalyta į dvi dalis: į viršutiniąją ir apatiniąją, į du aukštu, į dvi bažnyčias. Viršutinėj bažnyčioje yra tautų koplyčios, tenai yra ir mūsų Šiluvos Marijos koplyčia. Viduje bažnyčia labai didelė. Taigi žvalgomes pirmiausia po nišas ir altorius. Antanas veda mus į mūsų tautinę šventovę - Šiluvos koplyčią. Koplyčia dešinėje pusėje maždaug bažnyčios viduryje. Lyginant su Vilniuje Šv. Kazimiero koplyčia Katedroje, man atrodė kiek didesnė. Bendras vaizdų ir figūrų stilius yra moderniškas, tačiau nenutolęs nuo realybės, sienos padengtos mozaika, dail. V.K. Jonyno darbas. Dešinėje įrašas "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia". Mindaugo ir Lietuvos krikštas, Šv. Kazimieras ir Vilniaus bokštai. Kairėje sienoje įrašas: "Apsaugok Aukščiausias, tą mylimą šalį". Čia liūdnas rūpintojėlis, pakelės koplytėlės, vargo mokykla ir kt. Koplyčios lubos dail. A. Elskaus darbo: Aušros Vartų, Žemaičių Kalvarijos, Pažaislio ir Trakų Marijos paveikslai. Priekyje trejų kryžių altorius ir virš jo V. Kašubos Šiluvos Marijos įspūdinga statula su Kūdikiu ant rankų.

Suklaupėme trumpai maldai. Prieš mane iškyla Šiluvos atlaidų vaizdas. Buvau 13 metų, kai su tėvais pirmą kartą atvažiavau į Šiluvos atlaidus. Mačiau kaip tuščiais laukais ir per miestelį gatvėmis ėjo moterys keliais, o šalia jų bėgo maži vaikeliai. Atsimenu kaip motina, į jas žiūrėdama, man pasakė:

– Aleksiuk, mes nesame tokių didelių apžadų padarę, bet kaip nueisime į koplyčią, ten ir mes apeisime altorių keliais aplink stebuklingą Dievo Motinos paveikslą.

Nieko neatsakiau motinai. Bet kaip nuėjome į koplyčią, tris kartus keliais abu apėjome altorių... Ir vėl iškyla kitas ryškus gyvas vaizdas, kaip iš Kelmės išėjo procesija į Šiluvos atlaidus. Šiai procesijai vadovavo pats kapelionas, nešėme bažnytines vėliavas, ėjome pėsti, iš paskos važiavo trys vežimai su daiktais ir maistu. Nuvykome vėlai vakare ir miegojome kažkokioje dideléje daržinėje ant šieno. Rytą su procesija atvykome į bažnyčią. Miestelis pilnas žmonių, šventorius pilnas ubagų, o bažnyčia pilna maldininkų. Procesijos vaikščiodamos giedojo himnus, ubagai kiekvienas sau giedojo giesmes, o Pupų dėdė su armoška dainavo turgaus aikštėje "balabaikas". Visiems buvo linksma per Šiluvos atlaidus. Ir dabar štai tretį kartą klūpau prieš Šiluvos Marija jau Washingtone. Nuoširdžiausias susitikimas su Šiluvos Marija buvo pirmą kartą, antras kartas buvo tik pramoga ir dabar trečią kartą mane čia atvedė turistinis žingeidumas. Čia Marija atrodo daug iškilmingiau, kaip ten Lietuvoje.

Jau buvome perėję į kitą bažnyčios pusę, kai pastebėjome ekskursiją jaunų žmonių. Gidas jiems aiškino įvairius dalykus. Antanas sako: "Pasiklausykime, ką jis pasakys apie Šiluvos koplyčią" – ir mudu įsijungėme į ekskursiją. Gidas eidamas pro koplyčią sustojo ir pasakė trumpą Lietuvos istoriją ir jos dabartinę kančią rusų okupacijoje. Mes su Antanu buvome patenkinti, išgirdę tokią informaciją. Ir dabar prisiminiau tas spaudoje kritiškas pastabas dėl koplyčios įrengimo išlaidų. Rodos kainavo ketvirtis milijono dolerių ar daugiau, buvo daug kritikos, dabar, kaip žiūriu, yra pastatytas didelis ir gražus ir ilgai tverintis paminklas. Gal būt, ir už varį ilgiau tvers, o kad ir neilgiau, ar neapsimokėjo tiems, kurie tik žiūri iš tautinio taško, gi apie tuos, kurie pinigus aukojo ir žiūrėjo iš religinio taško, netenka ir kalbėti.

Apžiūrėjome visas tautines ir įvairių ordenų koplyčias (o jų yra daug), didžiausius ir gražiausius mozaikinius darbus, kuriais čia kone visa bažnyčia išdekoruota ir puikiomis statulomis ir kryžiais išpuošta. Nustebinti ir suėsti leidomės laiptais žemyn į apatinę šventovės dalį, kuri pavadinta Interior Crypt Area. Joje yra kriptos bažnyčia ir Marijos altorius, išpažinties koplyčia, Lurdo koplyčia, vysk. Shaham koplyčia ir kapas, ir daugelis mažų koplyčių. Nuostabi yra Memorial Hall, pilna marmurinių kolonų. Ir kokio čia marmuro nėra! Tik čia būdamas gali pamatyti visos mūsų planetos marmurą, nuostabų jo grožį.

Tas marmuras atvežtas iš Uralų kalnų, iš Kaukazo, iš Himalajų, iš Čilės, Argentinos, Italijos, Vokietijos, Ispanijos, Švedijos, Norvegijos, Jugoslavijos. Ilgai ieškojau Australijos, ir kai radau, baigiau šį įdomų domėjimąsi marmuru. Čia yra taip pat didelė ir įdomi suvenyrų krautuvė ir cafeteria. Pirmą kartą Washingtone taip pigiai ir gerai pavalgėme pietus.

Pasistiprinę valgiu ir malda, jautėmės labai gerai. Išbuvome apie porą valandų, bet čia reikia išbūti apie porą dienų, kad galėtume viską pamatyti ir pastudijuoti. Deja, neturime laiko, mums reikia dar Kenedžio Kapą pamatyti.

(bus daugiau)

***

V. ALANTO "ŠIAPUS UŽDANGOS" ADELAIDĖJE

Adelaidės teatras "Vaidila" yra vienintėlis Australijoj teatras, kuris reguliariai išeina į sceną su naujais pastatymais. Šių metų kovo 23 d. Lietuvių Namuose matėme V. Alanto 3-jų veiksmų komediją "Šiapus Uždangos". Pati komedija nei savo turiniu, nei ypatinga mintim nepasižymi, bet aktorių sukurti charakteriai ir sceninės situacijos sukėlė daug juoko.

Per visus 3 veiksmus publika taip nuoširdžiai juokėsi, tuo įrodydama, kad vaidinimas tikrai patiko.

Atidarius uždangą, iš karto akį patraukė ir maloniai nuteikė scenos atmosfera. Gražus kambarys su minkštais baldais, kilimu, rašomuoju stalu, knygų lentyna, baru, lempom ir stovylėlėm, sudarė vaizdą, kad žmonės tikrai čia gyvena.

Dekoracijų kūrėjas ir išpildytojas V. Opulskis.

N. SKIDŽEVIČIUS - Matas Žvynakis, rašytojas, dramaturgas. Šiam aktoriui atiteko sunkus darbas, nes per visus 3 veiksmus nei minutei nepasitraukė nuo scenos. Jam nebuvo kada nei atsipūsti, nei prakaitą nusišluostyti. Tačiau tokiai dinamiškai asmenybei, kaip Skidževičius, tas, atrodo, nebuvo sunku padaryti. Per savo ilgą rolę perėjo energingai, niekur nesuklupdamas.

V. OPULSKIS - Petras Grina, režisierius, ieškantis naujo veikalo. Geras grimas, užtikrintas laikymasis scenoje, vienodai išlaikytas charakteris, paliko malonų įspūdį.

G. MATULEVIČIENĖ - p. Vida, Žvynakio gražuolė žmona, dėl kurios iš proto eina visi vyrai. Jos gražūs skoningi drabužiai, plauku šukuosena, patraukianti figūra pilnai patėisina vyrų dėl jos konkuravimą. Aktorė gerai perduoda nuotaikų pasikeitimus - iš žaismingai linksmos į pasiutiškai piktos. Vietomis gal kiek per daug vaikiško pasipūtimo, bet tai tik smulkmena prie bendro gero vaizdo.

A. MILIAUSKIENĖ - Vidos motina, Ona Rogienė. Ši rolė, kaip jai parašyta. Vien tik aktorės išvaizda pralinksmino žiūrovus - senoviška suknia, prieštvanine skrybelė (ir kur tokią radao!) netvarkingi plaukai. Metamorfozė įvyko paskutiniam veiksme, kada P. Rogienė įėjo apsirengusi puikia baline suknia ir moderniškai sušukuotais plaukais. Šios rolės žodžiai labai dėkingi, p. Miliauskienės perduoti, kėlė publikai nuolatinės juoko bangas. Vaidmuo atliktas pasigėrėtinai.

J. NEVERAUSKAS - senbernio psichologijos mokytojo, save vadinančio profesorium, Švilpos roléje visiškai išėjo iš savo natūralaus charakterio. Priekin sušukuoti plaukai plikei padengti, akiniai, gėlė atlape, pirštinės rankose, lankstūs judesiai, pagal nusistovėjusią psichologo tradiciją, pats kiek keistokas. Nuolat tampo švarką ir rankoves ir senberniškai kombinuoja prie p. Vidos. Švilpos vaidmuo pavojingas, labai lengvai vedantis į persaržavimą bet Neverauskas jį atliko vientisiniai gerai, nei karto neišėjo iš savo sukurto personažo.

B. MIKUŽIENĖ - p. Alė Kaulakienė. Rolė nedidelė, charakteringumu nepasižymi, todėl sunku ką nors ypatingesnio išspausti, tačiau p. Mikužienės Alėje jautėsi moters rimtumas ir vidinė ramybė. Net ir vyro noras skirtis ir vesti Vidą, nesukėlė joje didelės audros, kaip dėl mažo vaiko užgaidos.

A. GUTIS - dailininkas Kaulakis, įsimylėjęs draugo žmoną. Pagal jį, dailininkui reikia pakaitalo mūzoms sušaukti, prašo žmoną pasiaukoti menui. Gučio išvaizda "dailininkiška" - juodi akiniai, beretė. Pirmuose veiksmuose buvo kiek vienodas, bet paskutiniame paleido į darbą visus savo gabumus.

Spektaklį režisavo senas scenos vilkas rež. J. Venslovavičius. Šviesų efektus tvarkė V. Vosylius, muziką A. Grigonis, režisieriaus padėjėjos - Mikauskas. Bendras veikalo vaizdas šiltas, spalvingas, situacijos juokingos įtampa gera. Į galą tempas kiek sulėtėjo gal išsisėmė aktoriai gal ir pats dramaturgas finalui pritrūko inercijos. Žiūrovui tikras poilsis - intrigėlė negili, kalba nesudėtinga, dialogai neilgi, juoko iki ašarų, komedija pasibaigė nepastebėtai greitai.

Pasibaigus vaidinimui, beveik pilna salė publikos plojo nesustojamai. Iškvietus į sceną rež. J. Venslovavičių, grupei buvo įteiktos dovanos, o Adelaidės Apylinkės Valdybos Pirmininkas A. Bernaitis pasakė keletą žodžių, padėkodamas visų žiūrovų vardu už tokį linksmą, pasisekusį spektaklį ir palinkėjo aktoriams darbą tęsti toliau mūsų visų džiaugsmui.

Nors žmonių buvo labai daug, bet visos vietos užimtos nebuvo. Pasigesta jaunimo, nors tai gal nėra stebėtina, bet jaunesnės kartos žmonių ir mūsų kai kurių, kultūrininkų ar šiaip asmenų, kur atrodo turėtų būti, nebuvo.

Po spektaklio įvykusose vaišėse rež. J. Gučius savo kalboje išsireiškė, kad gali ateiti liūdna valanda, kada aktoriams įdėjus tiek darbo, laiko ir pasišventimo, reikės vaidinti pustuštėj salėj. Teatro pastatymas visgi yra retas įvykis, visi turėtų jo laukti ir domėtis, tačiau, atrodo, žmonės pradeda atšalti nuo lietuviškų parengimų, o tai jau labai liūdnas reiškinys.

V. Marcinkonytė

***

Iš kairės: dr. A. Sliesoraitis, F. Sliesoraitienė, kun. P. Gavėnas

AČIŪ UŽ AUKAS

A.A. Prano Balčaičio laidotuvėse, vietoje vainiko, Canberros lietuviai paaukojo Tautos Fondui $55.20. Ačiū už aukas.

Tautos Fondo Atst.

***

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS – MŪSŲ VISŲ REIKALAS

Ne tautai apskritai, o savo tautai turime likti ištikimi, ir todėl į savo nutautimą turime žvelgti ne "objektyviai", o "subjektyviai" ta prasme, kuria šis žodis reiškia ne tikrovės ignoravimą, o savo pačių joje angažavimąsi. Kai kitiems iš šalies mūsų nutautimas téra "išeivių" nutautimas, tai mums patiems jis yra lietuvių mirimas savo tautai (Dr. J. Girnius, Tauta ir tautiné ištikimybė, p 283).

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Adresai: ALF, Kredito draugija TALKA Box 4051, G.P.O. Melbourne, 3001; ALF Įgaliotinis Sydnejuje B. Stašionis, Lietuvių Namai 16 - 18 East Terrace, Bankstown, N.S.W. 2200.

***

Galimybės niekad nėra prarandamos: nes jei tu pražiopsai gerą progą – kiti ja pasinaudoja.

Po svetimu DANGUM

Š.m. Vasario 16-sios d. pamaldose. Dalis Sydnėjaus sk. vyčių "Geležinio Vilko" būrelio brolių.

"GELEŽINIAM VILKUI" - 21 METAI

Rašo: p.s.v. v.s. Bronius Žalys

Kaip greit laikas bėga! Kai prisimenu, tai atrodo tik ką - neseniai - vieną sekmadienį Sydnejaus Camperdown'o Šv. Juozapo bažnyčios šventoriuje susitikęs uniformuotą sk. vytį Teodorą Rotcą, paklausiau, kaip aš galėčiau susirišti su vietos sk. vyčių vieneto vadu (buvau, mat, neperseniausiai grįžęs iš "bušo", atlikęs to meto emigrantams privalomą 2 metų kontraktą). Man buvo atsakyta, kad tokio vieneto Sydnejuje nėra ir niekad nebuvo.

Pažinau dar iš Vokietijos laiku, vieną kitą vyruką buvus skautais. Visi norėjo būti sk. vyčiais ir pritarė būrelio steigimo reikalui. Tad dar kartą susitikus su T. Rotcu, nutarėme būrelį steigti ir 1953 m. kovo 1 d. sušaukiau Camperdoen'e pirmąją - steigiamąją - Sydnejaus sk. vyčių sueigą.

SK. VYČIŲ GELEŽINIO VILKO BŪRELIS (1)

Steigiamoje sueigoje dalyvavo 2 sk. vyčiai - s.v.v.sl. B. Žalys ir s.v. pl. T. Rotcas - ir trys kandidatai: pl. Ričardas Jaselskis, pl. Vytautas Čižauskas ir Vytenis Sliogeris. Būrelio, pasivadinusio "Geležinio Vilko" vardu, vadu išsirinktas B. Žalys, pavaduotoju pasiskyręs T. Rotcą.

Būrelyje, iki metų galo, susispietė 6 sk. vyčiai ir 12 kandidatų. Būrelio didžiausias rūpestis tad buvo tinkamas kandidatų paruošimas įžodžiui.

Dėl asmeninių priežasčių B. Žalys kuriam laikui iš būrelio turėjo pasitraukti, iki kadencijos galo būrelio vadovybę pavesdamas s.v.v.sl. Vytautui Narbutui.

1954.4.18 būrelio vadu išsirinktas s.v. pl. T. Rotcas. Tų metų balandžio 16 d. (Didįjį Penktadienį), Casula, N.S.W., vyčio įžodį davė 8 būrelio kandidatai. Nuo to laiko per eilę metų būrelis Didžiojo Penktadienio naktį ruošdavo tradicines pirmojo įžodžio iškylas, kurių metu kandidatai duodavo įžodį, būdavo aptariami metų laikotarpyje atlikti darbai, planuojami nauji, nes tradicinė įvykdavo arba tuoj po būrelio vado rinkimų arba kartais ir tradicinės metu.

Nuo 1955.1.23 būreliui vadovavo s.v.v.sl. Vytautas Deikus. Būrelis, Sydnejaus vietininkijos vadovybės pavedimu, 1954 - 55 m. sąvartoje Wallacia'je, N.S.W., suruošė pirmąją Sydnejaus skautų stovyklą. Ir antroji stovykla - 1955 - 56 m. - buvo suruošta vyčių būrelio. 1954.4.1 išleido neperiodinio laikraštėlio - "Pėdsakio" - Nr. 1. Carramar'e būrelis įsigijo būklą.

1957.3.3 būrelio vadu išsirinktas s.v.v.sl. Algis Vasaris. Tų metų balandžio 17 d. suorganizuotas Sk.

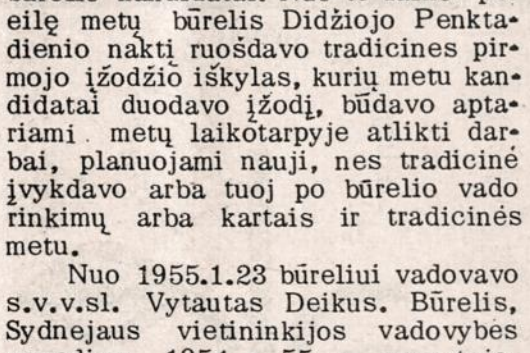

Kairėje ps. Ig. Pranulis - penktasis ir ps. Bronius Žalys - pirmasis būrelio vadas.

ps. Alf. Alčiauskas būrelio vadas 1965 - 1967 m.

Vyčių Kandidatų "Lapinų" Būrelis, kuriam pradžioje vadovavo ps. R. Jaselkis, 1958 - s.v.v.sl. R. Stakauskas, o nuo 1958.10.16 - s.v. Algis Janavičius. Būrelį sudarė 9 kandidatai. Būrelis, metų bėgyje, be ruošimosi iš kandidatų programos, pravedė 1958 m. velykinę tunto stovyklą, žiemos metu, labai sunkiose gamtos sąlygose, atliko 2 dienų žygį iš Waterfalls į Campeltown'a, N.S.W.

1957 m. Geležinio Vilko būrelis suruošė savo nariams pasitobulinimo kursus, nusipirko rotatorių ir nuo lapkričio 15 d. reguliariai, kas mėnesį, pradėjo leisti "Aušros" tunto laikraštėlį "Pėdsekį", vėliau virtusi viso rajono laikraščiu.

1958.2.9 būrelio vadovybę perėmė ps. Ignas Pranulis. Būrelis, Karalienės Gimimo Dienos ilgąjį savaitgalį suruošė, mašinomis, iškylą į Mt. Kosčiusko kalnus. Tokios iškylos kurį laiką, vėliau, darytos beveik kas metai. Šauniai pasirodyta 1958 - 59 m. savartoje Viktorijos valstijoje suruoštoje IV-je Tautinėje Stovykloje, kurioje dalyvavo 19 būrelio narių. Iš jo būrelis išsinešė net du viešus pagyrimus.

1959.3.1 būrelis vadu išsirinko s.v.v.sl. Vytenį Šliogerį. Gegužės 3 d. išleistas spec. biuletenis - "Geležinio Vilko Aidas", skirtas būrelio vienišiems vilkams. Metu bėgyje būrelio nariai suruošė kelias keliones po N.S.W. Būrelio narys s.v.v.sl. Algirdas Dudaitis, dalyvavo Pasaulinėje Džiamborėje, Filipinuose - jis buvo liet. kontingento vadovu. Perorganizuotos būrelio sueigos, į jas įvedant dainas, paskaitas, instruktavimą iš vyčių programos. Pravestas rašinėlių konkursas. Mokslo metu atostogų proga pradėjo ruošti pasilinksminimų vakarus liet. jaunimui, su šokiais, dainomis ir žaidimais.

1960.3.12 būrelio vadu išrinktas s.v.v.sl. Viktoras Gaidžionis. Būrelyje tuo metu buvo 17 aktyvių ir 5 pasyvus sk. vyčiai ir 5 vieniši vilkai.

1961.2.18 būrelio vadu išsirinktas s.v.v.sl. Andrius Garolis. Būrelio tradicinėje sueigoje - 1961.3.31, būrelis, išaugęs narių skaičiumi, persitvarkė į draugovę, pasivadindamas I-JA AUSTRALIJOS SK. VYČIŲ GELEŽINIO VILKO DRAUGOVE.

Jos vadu liko s.v.v.sl. A. Garolis. Draugovę sudarė: I-sis Sk. Vyčių v.s. B. Dainučio Būrelis (nariai virš 26 m. amžiaus), vadovaujamas paties d-vės vado, A. Garolio: II-sis Sk. Vyčių Būrelis (nariai: 17 - 26 m.) - vadas s.v.pl. Rimgaudas Daukus; III-sis Vienišų Vilkų Būrelis (nariai: sk. vyčiai gyvena už Sydnejaus ribų, ir negalį dalyvauti reguliariose būrelių bei draugovės sueigose) - jo vadu, vėliau, paskirtas s.v.v.sl. Jonas Zinkus: ir 1962.2.2 įsisteigęs Sk. Vyčių Kandidatų "Juodųjų Vorų" Būrelis, vadovaujamas ps. B. Žalio. Būreliai šaukė savo atskiras sueigas, išskyrus vienišus vyčius, kurių daugumas tesusitikdavo tik metinių stovyklų ar pan. progomis.

Liepos 28 d. įvykusioje d-vės sueigoje, kaip viešnios dalyvavo Kun. Birutės Vyr. Skaučių Būrelis - tartasi bendra veikla liečiančiais klausimais.

1962 m. pradžioje, Wonga Park, Vic., vykusiame Pasauliniame Sk. Vyčių Sąskridyje (Rover Moot'e) rajono vyčius atstovavo vienintelis sk. vytis sl. Romas Cibas - draugovės narys.

1962.2.21 draugovės vadu išsirinktas s.v.v.sl. T. Rotcas. Draugovėje veike 4 būreliai su 32 nariais; iš jų 19 aktyvių sk. vyčių, 6 vieniši vilkai ir 7 kandidatai. Bet draugovės veikla į metų galą pradėjo silpnėti.

1963.4.12 draugovės vadu išsirinktas s.v.v.sl. Mikas Rudys, bet draugovės veikla palaipsniui lėtėjo.

1964 m. pradžioje, d-vės tradicinės sueigos metu d-ves vadu išsirinktas s. B. Žalys, bet jam suėjus į konfliktą su kai kuriais d-vės nariais dėl drausmės, jis atsistatydino. Gegužės 4 d. d-vės vadu paskirtas s.v. G. Sauka, jam pavedant perorganizuoti d-vę. Deja, jo pastangos buvo nesėkmingos ir paskutinis - II-sis - draugovės būrelis 1964.9.10, tuntininko įsakymu, buvo išformuotas, vyčių reikalais tunte rūpintis pavedus s.v.v.sl. V. Čižauskui.

SK. VYČIŲ GELEŽINIO VILKO BŪRELIS (II)

1965.4.24, Ingleburne, N.S.W., s. B. Žaliui sukvietus, 8 sk. vyčius vėl atkurtas Sk. Vyčių Geležinio Vilko Būrelis, vado išsirenkant ps. Alfonsą Alčiauską. Būrelio ateities veikla pagrįsta griežtos drausmės principu, savęs tobulinimu ir tarnyba.

Nuo 1968.3.16 būreliui vadovavo s. B. Žalys. 10 būrelio narių dalyvavo V-je Tautinėje Stovykloje, Mt. Crawford, S.A. Gruodžio 8 d. įvyko bendras sk. vyčių - vyr. skaučių pasitarimas dėl glaudesnio bendradarbiavimo. Sueigos buvo įvairinamos savų ir kviestų prelegentų paskaitomis, instruktavimu ir linksmąja

ps. T. Rotcas - antrasis būrelio vadas 1954 - 55 m.

dalimi - "lauželiu" - kurios metu buvo ruošiami pasirodymai, dainuojama, skaitomas būrelio jumoristinis laikraštėlis "Pėdsekis". Atgaivintas, vyčių informacijos reikalams "Geležinio Vilko Aido" biuletenis.

1970.2.28 auto katastrofoje žuvo gabus, jaunas vadovas, būrelio narys, s.v.sl. A. Laurinaitis.

1970 m. pradžioje būrelio išrinktas s.v.v.sl. Algis Sankauskas. Didesnei būrelio narių daliai einant pareigas rajono vadijoje, būrelio veikla buvo silpna.

1971 m., būrelio vado pareigas, iš jų pasitraukus A. Sankauskui, laikinai ėjo rajono sk. vyčių skyriaus vedėjas, s.v.pl. Ričardas Badauskas.

Per Velykas suruošta rajono sk. vyčių - vyr. skaučių sąskrydis, Ingleburn'e, N.S.W. "Aušros" stovyklavietėje. Sąskrydžio metu, eidamas pareigas, susirgo ir pakeliui į ligoninę mirė būrelio narys, "Aušros" tunto tuntininkas, s.v.v.sl. Stasys Sankauskas.

1972.1.9 būrelio vadu išsirinktas s.v.sl. Ričardas Bukevičius. Į būrelį įstojo visa eilė naujų kandidatų.

1973.9.5 būrelio vadu išsirinktas s.v.sl. Jeronimas Belkus, 1974.2.6 perrinktas antrai kadencijai.

***

Tretysis būrelio vadas (1955 - 56 m.) ps. Vytautas Deikus.

Sk. Vyčių Geležinio Vilko Būrelis savo veiklos 21 metų bėgyje yra daug prisidėjęs ne tik prie Sydnejaus - "Aušros" tunto veiklos, bet žymiai pasireiškęs ir viso Australijos rajono veikloje. Jo nariai ėjo ar ir dabar tebeina atsakingas pareigas LSS Australijos rajono vadijoje. Daugelis būrelio narių yra išėjusių ir į "platesnius vandenis", dirbo ar tebedirba įvairiose kitose organizacijose, kaip vadai, organizatoriai ar organizacinis aktyvas.

Tad neveltui Geležinio Vilko vieneto nariai didžiuojasi ant kairio peties nešiojama būrelio emblema - violetiniame fone sidabru siuvinetu Geležiniu Vilku - jo nenusiima ir persikėlę į kitus rajono sk. vyčių vienetus.

Gi, 21 metų amžiaus sulaukusį Geležinį Vilką pasveikinkime paspausdami jam kairę leteną ir palinkėdami "Ilgiausių metų"!

***

SKAUTIŠKAS JUMORAS

STOVYKLOJE

SKAUTAS: Ar geras ženklas būti katės sekamam?
SKILTININKAS: Priklauso, ar esi žmogus ar pelė.

***

Sesė iš Šiaurinės Kanados guodžiasi:

– Pas mus žiemos būna tokios šaltos, kad mes turime pastatyti krosneles, kad galėtume išmilžti karves.

Sesė iš Australijos:

– Tai niekis. Pas mus vasarą taip karšta, jog mes lesiname vištas ledais, kad jos nepadėtų išvirtų kiaušinių.

***

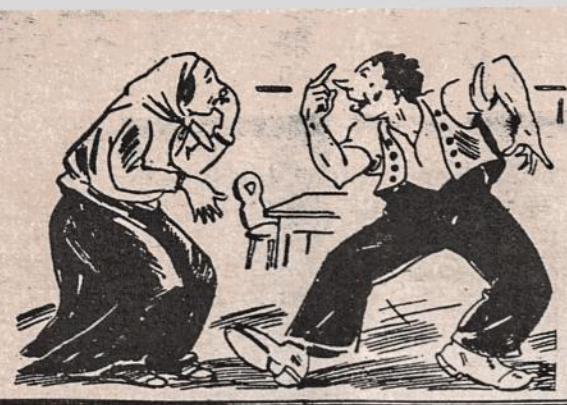

Vyras žmonai: "Su suknele, ar be suknelės, ← į Spaudos Balių vistiek eisim!"

SYDNEJAUS APYLINKĖS VALDYBOS SPAUSTUVĖS VAJAUS KOMITETAS RŪOŠIA

MŪSŲ PASTOGĖS LINKSMAVAKARĮ,

KURIS ĮVYKS GEGUŽĖS MĖN. 4 D. 7 VAL. VAKARE SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE.

PROGRAMA: PONIŲ DAINOS, IŠRAIŠKOS ŠOKIAI; SOLO MUZIKA. ŠIAI PROGRAMAI PRAVESTI PAKVIESTA JŪRATĖ REISGYTĖ.

BE TO, VEIKS TURTINGA LOTERIJA IR SKANĖSTŲ BARAS.

VISUS, ALE VISUS, KVIEČIAME ATSILANKYTI Į ŠĮ MALONŲ VAKARĄ.

Advance Australia. Care.

To keep our country in good shape we have to care. We have to care about leaving drink cans in the park and on the beach. It just makes it ugly for all of us.

We have to care about throwing things out of cars, dropping rubbish in the streets, clearing up after a bush barbecue.

It's good to care about simple things like keeping the garden in good nick, keeping the weeds down, the grass neat and tidy, the fence freshly painted.

And in our national parks we have to look after our precious wild flowers. They're part of our heritage and are there for all of us to enjoy. Some people pick them, even pull them up by the roots. They are gone forever. If you see someone doing this, walk up to them and speak to them about it.

Government can legislate against big industry pollution problems fairly satisfactorily. It's up to us to look after 'people' pollution. In a thousand and one ways, we have to care.

The Australian Government

DM7-367.34

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Sydnejaus savaitgalio mokykla, ateitininkai ir "Aušros" tunto skautai š.m. gegužės mėn. 12 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų, Lidcombe parapijos salėje ruošia Motinos Dienos minėjimą.

Programoje - paskaita, jaunųjų pasirodymai motinoms pagerbti. Po programos kavutė ir pyragaičiai.

Kviečiame visus, o ypač brangias mamas, gausiai atsilankyti.

"Aušros" tunto skautai ir skautės atvyksta pamaldoms ir minėjimui uniformuoti.

"Aušros" Tunto Tuntininkas

***

PATIKSLINIMAS

Sydnejaus lietuvių skautų tėvų komitetas ir "Aušros" tuntas praneša, kad š.m. gegužės mėn. 11 d. Sydnejaus Lietuvių Klubo rengiamas maskarado (kaukių) vakaras neturi nieko bendro su kas metai ruošiamu skautų tradiciniu kaukių baliumi, kuris bus š.m. birželio mėn. 1 d. Father O'Reilly Memorial Hall, Auburn.

Skautų tėvų komitetas ir "Aušros" tuntas apgailestauja, kad įvyko toks nesklandumas, ypač dėl panašaus parengimo datos artumo, ir tikisi, kad tautiečiai ateis paremti lietuvišką jaunimą.

***

CANBERRA

Š.m. gegužės mėn. 5 d. įvyks Motinos Dienos minėjimas. 11.30 mišios St. Joseph's bažnyčioje, O'Connor, kurias atnašaus kun. P. Butkus.

3 val. p.p. minėjimas tęsiamas lietuvių klubo salėje, Wattle St., Lyneham. Minėjimą praves Canberros lietuvių savaitgalio mokyklos mokiniai, kurie pasirodys su naujai išmoktu tautiniu šokiu "kalvelis", skaitymu ir deklamavimu.

Po minėjimo klube įvyks iešminė (barbeque). Iešminėje dalyvaujantiems kaina: suaugusiems $2.00, vaikams ir pensininkams - $1.00.

Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Canberros L.B. A-kės V-ba.

***

MELBOURNE

SOCIALINĖ GLOBOS MOTERŲ D-JA MELBOURNE,
š.m. gegužės mėn. 26 d., sekmadienį, Šv. Jono bažnyčios salėje ruošia

LOTERIJĄ – KERMOŠIŲ

Ta proga prašome draugijos nares bei rėmėjas - jus nedelsiant paremti fantais. Fantus priima visos Soc. Globos Moterų D-jos Valdybos narės.

Iš anksto visiems dėkojame.

Soc. Globos Moteru D-ja.

***

GEELONGAS

Pranešame, kad A.L.B. Geelongo Apylinkės visuotinis susirinkimas įvyks 1974 m. gegužės mėn. 4 d. 5 val. p.p. Lietuvių Bendruomenės Namuose.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo sudarymas.
3. Mandatų komisijos rinkimas
4. Praeitų metų protokolo skaitymas.
5. Pranešimai: a) Apyl. Vald. pirmininko, b) Iždininko, c) Revizijos Komisijos.
6. Pasisakymai dėl pranešimų.
7. Valdomųjų organų rinkimai
8. Klausimai ir sumanymai.
9. Susirinkimo uždarymas.

Visus Geelongo lietuvius kviečiame atsilankyti.

ALB Geel. Apyl. V-ba.

***

NEWCASTELIS
Motinos Diena - Šventė

Apylinkės Valdyba rengia Motinos Dienos minėjimą gegužės mėn. 5 d., sekmadienį.

Pradžia 2 val. p.p. Programa: 1. Motinų pasveikinimas ir pagerbimas, 2. Dr. M. Šeškaus paskaita, 3. Tautinių šokių grupės krikštynos, 4. Tautinių šokių grupės ir kitų menininkų pasirodymas, 5. Filmas iš pereitos Nepriklausomybės šventės minėjimo, gautas iš T.V. Channel NBN 3.

Vaišės motinoms (valdybos lėšomis). Veiks įvairių gerimų bufetas.

Kviečiami visi – motinos ir šeimos į šį šeimynišką pobūvį.

ĮĖJIMAS VISIEMS VELTUI.

PASTABA: Šio pobūvio metu, apie 3.30 val., bus traukiama turtinga "Spaustuvės Loterija".

***

"MŪSŲ PASTOGĖS" SPAUSTUVĖS LOTERIJA

Šios loterijos bilietai jau platinami, išdalijant asmeniškai arba pasiunčiant bilietų knygutes paštu, kad nei vienas newcastelietis negalėtų skųstis, kad neturėjo progos pirkti bilietą ir tuo paremti spaustuvę. Loterija bus traukiama per motinos dienos pobūvį, gegužės 5 d. apie 3.30 val. p.p. South Wallsend Progress Hall. Šios loterijos proga V. Nekrošius, kuris visada praveda valdybos loterijų traukimą, turėsiąs naują specialią sukamą bačkutę, nes šią turtingą loteriją būtų negražu traukti iš kepurės ar iš kartoninės alaus dėžės.

***

SKAUTŲ ŽIDINIO SUEIGA

Gegužės mėn. 5 d. 3 val. p.p. Ingleburne, skautų žemėje, įvyks senųjų skautų Židinio sueiga. Nariams dalyvavimas būtinas.

Kancleris

***

Š.m. gegužės 11 dieną šeštadienį Melbourno Lietuvių Namuose Spaustuvei Įsigyti Moterų pagelbinis Komitetas ruošia

JUMORO IR SATYROS VAKARĄ

PRADŽIA 6.30 VAL. VAKARE

Maloniai kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.
Bilietų kaina $3.00 ir $2.00 pensininkams nuolaida.

LAUKIAME VISŲ

Rengėjos

MELBOURNO PARAPIJOS CHORO METINIS

BALIUS

Gegužės 4 d., šeštadienį, 7 val. vakare
LIETUVIŲ NAMUOSE

Puiki muzika, bufetas veiks vietoje. Gėrimais apsirūpinti patiems.
Bilietus užsisakyti sekmadieniais prie bažnyčios arba telef. 48 7724 pas S. NOREIKĄ.
Bilietų kaina: Suaugusiems - $3.00. Pensininkams ir moksleiviams $2.00.

MALONIAI KVIEČIAMI VISI ATSILANKYTI.

VERTAS DEMESIO !!!

Kaip jau esame skaitę vietiniuose Sydnejaus laikraščiuose, Michael Darby yra išstatytas Liberalų kandidatu prieš dabartinį Min. Pirm. Mr. G. Whitlam.

Michael Darby yra mums gerai pažįstamo N.S.W. Pavergtų Tautų Komiteto p-ko D. Darby M.L.A. sūnus.

Michael, kaip ir jo tėvas, yra ne tik aršus antikomunistas, bet ir didelis pavergtų tautų draugas ir kovojąs dėl jų laisvės.

Antradienį, gegužės mėn. 7 d., 8 val. vakare Liverpool Town Hall Michael Darby ruošia didelį prieš rinkiminį mitingą.

Kiek teko girdėti, pavergtų tautų žmonės Michael smarkiai remia, tad minia bus nemaža. Įdomu išgirsti Michael priešrinkiminių gairių ateities veiklos nušvietimą.

***

spaustuvės vajus

Iš "M.P." Nr 15/16	$1753.70
E. Alyšaitis	$10.00
J. Gaižiūnas	$5.00
E. Karblane	$5.00
A.J. Milvydas	$20.00
J. Meiliūnas	$30.00
A. Reisgys	$10.00
A. Šalūgienė	$10.00
J. Šeštokas	$3.00
B. Pūkas	$5.00
P. Labanauskas U.S.A.	$6.66
Čelkienė	$5.00
B. Leitonas	$20.00
Melb. Liet. Inž. D-ja	$50.00
J. Vizbaras	$50.00
J. Sadauskas	$10.00
J. Dubauskas	$10.00
F. Sodaitis	$10.00
V. Ratkevičius	$10.00
O. ir V. Arai	$100.00
K. ir V. Bitinai	$100.00
S. ir V. Šimkai	$50.00
B. Vanagas	$20.00
VISO:	$2293.36

Dėkojame visiems už aukas pinigus ir čekius prašome siųsti "Mūsų Pastogės" Spaustuvės Vajaus vardu adresu: BOX 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001.

***

PAS SYDNEJAUS SKAUTUS

Lietingas Atvelykio sekmadienis neatbaidė mūsų skautus susirinkti gamtoje ir išlaikyti seną margučių tradiciją. Susirinko ne maža skautų, skautų tėvų ir rėmėju, o vyčiai visi. Lankėsi Velykų bobutė su gražiais margučiais ir dovanomis. Konkurso komisija patikrino visus atneštus margučius ir gražiausius apdovanojo premijomis. Kun. s. P. Butkus atlaikė pamaldas ir pasakė jaunimui pritaikytą pamokslą.

"Aušros" tunto sueigoje be oficialių apeigų ir įsakymų, Velykų bobutė apdovanojo margučiais ir dovanomis tuos, kurie buvo konkurso Komisijos atžymėti premijomis. Į sueigos galą paaiškėjo, kad sesė Eglė Žižytė švenčia 21 metus. Sumanūs skautai vyčiai gražiai pasveikino ją ir tris kartus išmetė į orą taip aukštai, kad atrodė jog mūsų Eglė skriste skrenda.

***

ĮDOMI PASKAITA

Atvelykio sekmadienį Lietuvių Klube įvyko Plunksnos Klubo suorganizuota viešа paskaita - "Kodėl Lietuva nesigynė". Paskaitą skaitė pulk. V. Šliogeris. Paskaita buvo gerai paruošta ir įdomiai paskaityta, po paskaitos vyko paklausimai ir pasikalbėjimai, kurie įnešė daug šviesos į šį klausimą. Laukiame daugiau paskaitų. Klausytojų buvo apie pusšimtis.

***

AR Jūsų vaikai jau lanko LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ?

MŪSŲ PASTOGĖ
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis
LEIDĖJAS: - A.L.B. Krašto Valdyba
Adresas: - Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide
Leidėjo ir "M.P." Administracijos Adresas: - BOX 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001
Redaktorius: - A. Mauragis
Redakcijos adresas: - 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Telefonas: 77 - 6707
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Administracijos Telefonas: 649 - 9062
"M.P." prenumerata metams $10.00
pusei metų $5.00
Užsienyje metams $12.00
Atskiro Nr. Kaina 25 centai
Už skelbimų turinį neatsakoma.
PRINTED BY ROTOR PRESS PTY.LDT

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16 - 18 East Terrace, Bankstown, TEL: 708 - 1414.

GEGUŽĖS MĖN.

*** ŠEŠTADIENĮ, 4 d. 7 val. vak. A.L.B. Sydnejaus Apylinkės V-bos "Komiteto Mūsų Pastogei Paremti" - šokių vakaras.**

*** SEKMADIENĮ, 5 d. 6 val. vak., "Dainos" Choras (Moterų) tautiniais rūbais.**

*** SEŠTADIENĮ, 11 d. 8 val. vak. BALIUS – MASKARADAS. Pryzai už originaliausia kaukę ir apsirengimą. Pirmas prizas $30.00, antras $20.00, trečias $10.00. Pagal "Jury Komisijos" nuožiūrą.**

*** ŠEŠTADIENĮ, 18 d. 8 val. vak. Savaitgalio Mokyklos Tradicinis - Vakaras. Programoje "Linksmieji Broliai" ir kitos staigmenos., Iki pasimatymo.**

*** "INN SETT" kvartetas groja kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį.**

TREČIADIENIAIS – ŠACHMATAI!

*** Valgykla atidaryta kiekvieną dieną.**

*** PADĖKA:** Juozui Masčinskui, Vaclovui Mickui ir Stasiui Šatkauskui už talkininkavimą didinant "Car Park". Ačiū vyrai!